တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏
အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေ

မြၟုံမြိုယြီဂဏာံစိုယြီထေင်
မုင်စွျင်းဝါစွျင်းဘြွီယေ့ကံာဖြာထာဖြာကွယြီလဳစွျင်း

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၈။)

(၂၀၁၅ နို့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် လံဳစျိုးစွျင်း ၈။)

၁၃၇၆ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၇ ရက်

၁၃၇၆ နို့ ညော်ပှာ ပှာဖူ ၇ ညီ

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်)

(၂၀၁၅ နို့ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄ ညီ)

ရီးစီး စီးစွံင်း

စီးပူစွံင်း	ရီးစွံင်း	ထိုဝ်ယေံဖြွံင်
၁။	ရီးကံုင်း (၁) ခူံမြံုရေရီးထူံလိုဝ်းမားဂုင်စျင်း	၁
၂။	ရီးကံုင်း (၂) ခူံဖြာံယွီရီစွံင်း	၃
၃။	ရီးကံုင်း (၃) မြံုဖြိုပြယ်ီကာဇာံစိုပြယ်ီထေင်မုင်စွံင်းဝါစွံင်းဘြွီယေ့	၄
၄။	ရီးကံုင်း (၄) စိုသီဂန်ကြီးမြံုယွီရီဂူရေ ပြည်ထောင်စုစိုသီဂန်ကြီး ယေကျီးဂုံင်စွံင်း	၇
၅။	ရီးကံုင်း (၅) စိုသီဂန်ကြီးမြံုယွီရီဂူဝါယွီရီဝါဒ်ါးပြယ်ီယွီရီမြံုထေင်	၉
၆။	ရီးကံုင်း (၆) မြံုဖြိုပြယ်ီကာဇာံစိုပြယ်ီမုင်စွံင်းဝါစွံင်း ဘြွီယေံကာံဖြာ ထာဖြာကွပြယ်ိဂုံင်စွံင်း	၁၃
၇။	ရီးကံုင်း (၇) ကာံချိစွံင်းထေင်	၁၇
၈။	ရီးကံုင်း (၈) စွီးဂုံင်စွံင်း	၁၇
၉။	ရီးကံုင်း (၉) ပြယ်ီမိကျီးလီ	၁၈

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အခန်း(၁) အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်	၁
၂။	အခန်း(၂) ရည်ရွယ်ချက်များ	၃
၃။	အခန်း(၃) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့်ရပိုင်ခွင့်များ	၄
၄။	အခန်း(၄) ဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ခန့်အပ်ခြင်း	၇
၅။	အခန်း(၅) ဝန်ကြီးဌာန၏တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ	၉
၆။	အခန်း(၆) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း	၁၃
၇။	အခန်း(၇) တားမြစ်ချက်များ	၁၇
၈။	အခန်း(၈) ပြစ်ဒဏ်များ	၁၇
၉။	အခန်း(၉) အထွေထွေ	၁၈

မံုဖြိုယိဳကၢၮံစိုယိဳထေုင်မုင်စွံင်းဝါစွံင်း
ဘွိဳယေ့ကၢံဖြာထာဖြာကွယိုလီစွံင်း
(၂၀၁၅ နို့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် လီစွံင်း - ၈)
၁၃၇၆ နို့ ညေံဟာ ဟာဖူ ၇ ညီ
(၂၀၁၅ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄ ညီ)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဝါရိုး ထေလီစွံင်းလြား မားဂုံင်လားငါ။

ရီးကုံင်း (၁)
ခူမြူရေ ရီးထူလိုးမားဂုံင်စွံင်း

၁။ ထေလီစွံင်းထေုင်လြား မံုဖြိုယိဳကၢၮံစိုယိဳ ထေုင်မုင်စွံင်းဝါစွံင်း ဘွိဳယေ့ကၢံဖြာထာဖြာကွယိုဂုံင်ယ်း ယိဳလီစွံင်းငါဗီခူဇူကျီဝါး။ငါ။

၂။ ထေလီစွံင်းခူံဝါ ကျဒိုးမာဘျာခံုင်ထေုင်ညာ ဇူဒိုမားဂုံင်လား မာ ထေံလိ ရီးထုံလိုးဖြိုကျီဝါးငါ–

(က) **မံုဖြိုယိဳကၢၮံစိုယိဳ**ဘျားမာညာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာ မံုကွဲ့လြားရီးကျီမံုကွဲ့ငါဗီ စျိုးဇူဟီးရီးပုင်းမ ချေးတံား ဖုလံား ယိဳစိုယိဳထေုင်လြားဘျားငါ။ ထေလီ ဘျာခံုင်ခူံဝါမံုကွဲ့ စိုယိဳ ယွိဳရိမုင်ဆူရေနီးဘျမံုကွဲ့ စိုယိဳမသံားကျငါ။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေ

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၈။)

၁၃၇၆ ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၇ ရက်

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း (၁)
အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကိုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသောအောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်-

(က) **တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ** ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ပင်ရင်းနိုင်ငံအဖြစ် သတ်မှတ်၍ စဉ်ဆက်မပြတ် နေထိုင်ခဲ့ကြသော လူမျိုးများကိုဆိုသည်။ယင်းစကားရပ်တွင် နိုင်ငံသား ပြုခွင့်ရသူများနှင့်ဧည့်နိုင်ငံသားများ မပါဝင်။

(ခ) **စိုသီ ဂန်ကြီး မြုံယွ်ိုဝ်ရိဂူ** ဘျားမာညာ ထေလ်ီစွ်ုင်း ထေလိ လိုံကုင်လားယ်ိုဿီ ပြည်ထောင်စု ဂြုံကွံ့ာဆူ မြုံဖြိုယ်ိုဿီဏ ဇုံစိုယ်ိုဿီ ဘြွိုဗေ့ စိုသီဂန်ကြီးမြုံယွ်ိုဝ်ရိဂူ (ဂန်ကြီးဌာန) လြားဘျားငါ။

(ဂ) **ပြည်ထောင်စု စိုသီဂန်ကြီး** ဘျားမာညာ လိုံဇူလားမာ ရီးကျီ လ်ီစွ်ုင်းထေံလိမြုံကွဲ့သမ္မတဝါစျိုး ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် ညီးလုံင်ဇူဟီး ယွ်ိုဝ်ရိလိုံဖြုံဗေဂုံင်လားမာ မြုံဖြိုယ်ိုဿီဏဇုံ စိုယ်ိုဿီဘြွိုဗေ့မြုံယွ်ိုဝ်ရိဂူ ပြည်ထောင်စု ဂန်ကြီး (စိုသီ) လြား ဘျားငါ။

(ဃ) **(တိုင်းဒေသကြီး) မြုံဝ့ါဒီမြုံဆာဒီ မငါခေ (ပြည်နယ်) ဂါဂြုံမြုံ စိုသီဂန်ကြီး မြုံယွ်ိုဝ်ရိဂူ** ဘျားမာညာ လိုံဇူကုင်လား မာရီးကျီလ်ီစွ်ုင်းထေံလိမြုံကွဲ့ သမ္မတဝါစျိုး သာံးရှိသာံးကျ ဒ်ါးမာ(တိုင်းဒေသကြီး) မြုံဝါဒီမြုံဆာဒီမငါခေ့ (ပြည်နယ်) ဂါဂြုံမြုံလွှတ်တော်ဝါစျိုး ညီးလုံင်ဇူဟီး မြုံဖြိုယ်ိုဿီဏဇုံစိုယ်ိုဿီ ဘြွိုဗေ့ ယွ်ိုဝ်ရိမြုံထေုင်လြားယွ်ိုဝ်ရိ ဂုံင်နားမာလိုံဖြုံဗေဂုံင် လား စိုသီဂန်ကြီးမြုံယွ်ိုဝ်ရိဂူလား ဘျားငါ။

(င) **(တိုင်းဒေသကြီး) မြုံဝ့ါဒီမြုံဆာဒီ မငါခေ (ပြည်နယ်)**

ဂါဂြုံမြုံ စိုသီဂန်ကြီး ဘျားမာညာ လိုံဇူလားမာရီးကျီလ်ီ စွ်ုင်းထေံလိ နိုင်ငံတော် သမ္မတဝါစျိုး သာံးရှိသာံးကျဒ်ါးမာ (တိုင်းဒေသကြီး) မြုံဆာဒီ မငါခေ(ပြည်နယ်) ဂါဂြုံမြုံ လွှတ်တော်ညီးလုံင်ဇူညီးလိုံဖြုံဗေဂုံင်လားမာ (တိုင်းဒေ သကြီး) မြုံဆာဒီမငါခေ (ပြည်နယ်) ဝါဂြုံမြုံမြုံဖြိုယ်ိုဿီ ဏဇုံစိုယ်ိုဿီဘြွိုဗေ့ စိုသီဂန်ကြီး မြုံယွ်ိုဝ်ရိဂူ စိုသီဂန်ကြီး လြား ဘျားငါ။

(ခ) **ဝန်ကြီးဌာန**ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။

(ဂ) **ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး** ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန် ပေးအပ်သောတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီး ဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးကို ဆိုသည်။

(ဃ) **တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာန** ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော် သမ္မတက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာကိစ္စရပ်များကို ဆောင် ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်သော ဝန်ကြီးဌာန ကိုဆိုသည်။

(င) **တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီး**ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော် သမ္မတက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန် ပေးအပ်သော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန် ကြီးကို ဆိုသည်။

(ဓ) **မြံုဖြုံပြယ်ီကာဖံာ်စိုပြယ်ီမုင်စွံင်းဝါစွံင်း ဘြီယေႉ** ဘျားမာညာ ပြယ်ီကာ ဇာထေုင်ဘျာခံုင်၊ ထိုဴယေံ၊ နူံညီဆုင်းညံီး၊ ဗိုဒူဖြုံးမာယွ်ီရီမြုံစွံင်း၊ ဖြုံဖါယွ်ီရီမြုံလံီဖိလံီစွံင်း၊ ညံီးဖြုံ ဟာလြွ်ီစွံင်း၊ ယွ်ီရီ ပြညီဖြိုကိုး လံာ်းမာစျိုးမုင်ဇူစွံင်း၊ ဆုင်လီတာံးဆာစွံင်း၊ လိုဴကံုင်ဇူလားမာရီးကျိ လံီဖိလံီစွံင်း ဝါသာံးကျဒိါးမာ မုင်စွံင်း ဝါစွံင်းထေုင်ဝါလီနားမာရေစို ယွ်ီပြညီ ဖြုံလာမိုလာစွံင်း ယွ်ီရီမြုံထေုင်လြားဘျားငါ။

ရီးကံုင်း (၂)
ဓူံဖြာံယွ်ီရီစွံင်း

၃။ ထေလံီဖိ ဝါစျိုး ဓူံဖြာံယွ်ီရီစွံင်းညာ ကါးခွါ ဝါသာံးကျဒိါ ထေုင်ငို။

(က) မြံုဖြိုပြယ်ီကာဖံာ်စိုပြယ်ီအရှ မြုံကွဲ့စိုပြယ်ီဘြွ်ီယေႉ (နိုင်ငံသား အခွင့်အရေး) ထေလိသီမျမုင်လီဝါလီနားမာ။

(ခ) မြံုဖြိုပြယ်ီကာ ဖံာ်စိုပြယ်ီထေံမာစိုဴထေံမာညံီးကွ်ီဆုံးလြခိုဟီး အစျိစွျိစွျိပြည်ထောင်စုညံီး (ပြည်ထောင်စုစိတ်ခာတ်) ရီးကျိသုင်ဟီး ထေံစုင့်ထေံပါ ထေံညံီး ထေံဂါ လြိုဂ်လြိုခ်တံား ဖှုရီ နားမာ။

(ဂ) မြံုဖြိုပြယ်ီကာဖံာ်စိုပြယ်ီထေုင်ဘျာခံုင်/ထိုဴယေံ/နူံညီဆံုင်းညံီး၊ယွ်ီရီ ဗိုစွံင်းမြံုဖြုံဖါယွ်ီရီမြုံလံီဖိလံီစွံင်း၊စိုပြယ်ီယွ်ီရီ မြုံစွံင်း စျိုးဇူဒူရေ၊ ယွ်ီရီပြညီဖြိုကိုးလံာ်းဖြုံဖာဂံုင်ဖြုံကျာသံီထေုင်လြားကွယ်ီခဇာဇူဖြုံ လာမိုလာကျိနားမာ။

(စ) **တိုင်းရင်းသားရေးရာ**ဆိုသည်မှာတိုင်းရင်းသားတို့၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့်ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ သမိုင်းအမွေအနှစ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါအခွင့်အရေးများရရှိရေး တို့အပါအဝင် လူမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စသည့်ကိစ္စရပ်များ ကိုဆိုသည်။

အခန်း (၂)
ရည်ရွယ်ချက်များ

၃။ ဤဥပဒေ၏ရည်ရွယ်ချက်များမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

(က) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံး တန်းတူညီမျှသော နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးများ ရရှိစေရန်၊

(ခ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုဖြင့် စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓါတ် အခြေခံ၍ ထာဝစဉ်အတူတကွ လက်တွဲနေထိုင်ကြစေရန်၊

(ဂ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်း၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာနှင့် သမိုင်းအမွေအနှစ်တို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊

(ဃ) ပှၤဖိၣ်ပှၤယိၢ်ကၢဖၢံ စိုယိၢ်ထေင်ထေံမာစိုထေံမာ ထေံလိဝ်ုံးလြာခိုစ္ဂျင်း ၊ ညံးကၠိၣ်ပြုဂါကင်လြံခိုစ္ဂျင်း ၊ ထေံမာစိုထေံမာ ဂိုဖြာသံုးဖြာယ္ဂိရိုစ္ဂျင်း ထေင်ပြၢ်လာမိလာနားမာ။

(င) ပြၢ်လာမိလာစ္ဂျင်းနီးဒ်ၢးမာပှၤဖိၣ်ပှၤယိၢ်ကၢဖၢံယိၢ်ထေင်ခင်းညံးဖြာဂူစ္ဂျင်း ၊ ကိုဝ်ၣ်တာံးဆာစ္ဂျင်း ၊ ဘိုဖြာံဖြိုဖြာံစ္ဂျင်း ၊ ဂီုလာဖြာဂူထေင်ရေ စိဖၢံ ဘိုဖြာံဖြိုဖြာံ ပြၢ်မိုနာနားမာ။

(စ) လိဝ်ုံလားမာရီးကျိုလိစ္ဂျင်း (ဖွ့ စည်းပံုအခြေခံဥပဒေ) နံုဝါသံားကျုဒ်ၢးမာထေံလိ မုင်စိုံးမာဘြိၣ်ယေ့အရှထေင်လြားပှၤဖိၣ်ပှၤယိၢ်ကၢဖၢံထေင် ဖျိလုံင်မုင်လီဝါလီနားမာ။

ရီးကၟိုင်း (၃)

ပှၤဖိၣ်ပှၤယိၢ်ကၢဖၢံစိုယိၢ်ထေင် မုင်စ္ဂျင်းဝါစ္ဂျင်းဘြိၣ်ယေ့ထေင်

၄။ ပှၤဖိၣ်ပှၤယိၢ်ကၢဖၢံ စိုယိၢ်ထေင်ညာပြၢ်ကွဲ့ (နိုင်ငံတော်) ကံာစ္ဂျိထုံစ္ဂျင်း လီစ္ဂျင်း ပြၢ်ကွ်ာထုင်စ္ဂျင်းရေ စျိုင်းစျိစျိုင်းဘာံ ဆင်လီ တာံးဆာစ္ဂျင်း ၊ ပှၤဖိၣ်စိဖၢံထေင် ကိုဝ်ၣ်ရာမိစျီးဂူစ္ဂျင်းဘြိၣ်ယေ့ ဂူဒိမား ဂုံင်လားယိၢ် လီစ္ဂျင်း ထေင်ရေ မဖိုးမသောလီညာ။

(ဃ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ချစ်ကြည်လေးစားရေးနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီရေးတို့ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေရန်၊

(င) တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းပါးနေသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးစသည်တို့ပါဝင်သော လူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊

(စ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အပြည့်အဝ ရရှိစေရန်။

အခန်း (၃)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များ

၄။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည်နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေး၊ ပြည်သူတို့၏ကိုယ်ကျင့်တရားအကျိုးငှာပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများ နှင့်မဆန့်ကျင်လျှင်–

(က) စျီးစုံင်စိုပြယ်ီဘျာခုင် ၊ ထိုဝ်ယေံ ၊ နုံညီဆုင်းညီး ၊ ယ်ွီရီဗျိုဒူ ဖြိုစွံင်း၊ ဖြုံဖါလ်ီဖိလ်ီစွံင်းထေုင်ရေ ဟာလြွီစွံင်း ဘျာမား ဈာခုံင် ထေုင်လြားရုံရုံလီ(လွတ်လပ်စွာ) ယ်ွီရီဝဒါးငါ။

(ခ) စျီးစုံင်စိုပြယ်ီဘျာခုံင်၊ထိုဝ်ယေံထေုင်လြားမြုံကွဲ့(နိုင်ငံတော်) ဆုံင်းညီး ဖြာဂူစွံင်းလြား မထီမရကျိုကျို မားဂုံင် ဆိုဇူဝဒါးငါ။

(ဂ) စျီးစုံင်စိုပြယ်ီ ဗျိုဒူဖြွားမာ လ်ီဖိလ်ီစွံင်း ယ်ွီရီဒူဟြညီ ထေုင်လြားခေ ရုံရုံလ်ီ (လွတ်လပ်စွာ) ယ်ွီရီဝဒါးငါ။

(ဃ) စျီးစုံင်ထိုဝ်ယေံရေနုံညီဆုင်းညီးပြုံလာမိုလာနာ ရုံဖြုံဆွားဇူ ယ်ွီရီစွံင်းရေ ဗျိုဒူဖြိုစွံင်း ယ်ွီရီမြုံထေုင်ခေ ရုံရှ့လ်ီ (လွတ်လပ်စွာ) ရုံဖြုံမ်ီးသူ ယ်ွီရီဝဒါးငါ။

(င) ဆုင်းညီးဆိုဇူစွံင်း၊ဏာစုင်းရှုံးစွံင်း၊ လြမြုံစျိုင်မြုံယ်ွီရီစွံင်း မုင်ဝါစွံင်းဘြွီယေ့ရေဖြိုဖြုံဘိုဖြုံယ်ွီရီမြုံထေုင်ဝါ ထေံလီသီမျှ ဘြွီယေ့ ခ်ါဖြုံမုင်ဒါးငါ။

(စ) စျီးစုံင်စိုပြယ်ီ ဖြုံဖါဆုံင်းကျိဏါစုင့် ဆုင်းညီးထေုင် မဖျိုမမုံင် လီနားမာ ကွယ်ပြခတဇူစွံင်း၊ မ်ီးသူပြုံလာမိုလာစွံင်းထေုင် လြားယ်ွီရီဝဒါးငါ။

(က) မိမိတို့၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့်ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာသာသနာတို့ကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

(ခ) မိမိတို့၏စကား၊ စာပေတို့ကို နိုင်ငံတော်၏ပညာရေးမူဝါဒကို ထိခိုက်မှု မရှိစေဘဲ သင်ကြားခွင့်နှင့် သင်ယူခွင့်ရှိသည်။

(ဂ) မိမိတို့၏ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ဆောင်ရွက်သောအခမ်းအနားများနှင့် နေ့ထူးနေ့မြတ်များကို လွတ်လပ်စွာ ကျင်းပခွင့်ရှိသည်။

(ဃ) မိမိတို့၏စာပေနှင့်အနုပညာတို့ကို ခေတ်မီတိုးတက်စေရန် တီထွင်ကြံဆဖော်ထုတ်ခွင့်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လွတ်လပ်စွာ သုတေသနပြုဖော်ထုတ်ခွင့်ရှိသည်။

(င) ပညာသင်ကြားခွင့်၊ ဆေးကုသခွင့်၊ အလုပ်အကိုင်ရပိုင်ခွင့်နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် တန်းတူညီမျှသော အခွင့်အရေးများ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(စ) မိမိတို့၏ ရိုးရာတိုင်းရင်းဆေးပညာများ တိမ်ကောပပျောက်မှု မရှိစေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

(ဆ) ဓီုးစုင့်စိုပြယ်ီအဏ္ဂိ ဂုံင်ဖြုံကျုံသီဘော်ံထေုင်လြှာ်းကွပြယ်ီဆာ ဇူဝါ ဒ်ါးငါ။

(ဇ) လိုဝ််ဇူလာ်းမာရီုးကျိုလ်ီစွံင်းနူ့ဝါ ဓီုးဇူလာ်းမာလာ်ံစိုဗိုလုင်ဒ်ါး ညာသာံး ရှ်ီဒ်ါးမာ မြုံဆာဒီ(တိုင်းဒေသကြီး)မခါခေ ဂ်ါဂြုံမြုံ (ပြည်နယ်) ဓီုးစုံင်ဂြုံကွာ်ံဝါဒ်ါးဝါ ယ်ွီရီလ်ီစွံင်း ရှာံးဇူဂူဝါဓီုး စုံင် စိုပြယ်ီစိုပြုံ သာံးကျ ယ်ွီရီဝါဒ်ါးငါ။

(ဈ)ပုဒ်မခွဲ (ဇ) သာံးရှီကျဒ်ါးမာ မြုံဆာဒီ(တိုင်းဒေသကြီး) မခါခေ ဂ်ါဂြုံမြုံ (ပြည်နယ်) ရေဓီုးစုံင်ဂြုံကွာ်ံမုင်ဒ်ါးဝါ ယ်ွီရီ လ်ီစွံင်းရှာံးဇူရာံး ထြာဓီုးစုံင်စိုပြုံသာံးကျဝါဒ်ါးပြယ်ီ မြုံဖြိုပြယ်ီ ဏာဇာံစိုပြယ်ီဖြွတ်ဒ်ါးညာ ဂိုလီမြုံဆာဒီ(တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဂ်ါဂြုံမြုံ (ပြည်နယ်) ရေ ဓီုးစုံင်ဂြုံကွာ်ံမုင်ဒ်ါးယ်ွီရီ ဂြုံကွာ်ံစွှင်းဝါ ရောကျ်ီယ်ာ်းမာညာ ဂိုလီပြယ်ီဏာ ဇာံစိုပြယ်ီထေုင် ဘြွီယေ့ ယ်ွီရီဂုံင်မြုံစွံင်းဝါ ဓီုးစုံင်စိုပြယ်ီစိုပြုံ သာံးကျ ယ်ွီရီဝါဒ်ါးငါ။

(ည) ဓီုးစုင့်ပြယ်ီဏာဇာံစိုပြယ်ီထေုင်မာ်ံမာ်ံစွီစွီလ်ီ ဖြွတ်ဖြိုကိုးလာံး မာလြှာ်း မ်ီးသူဂုံင်စွံင်းရေ ဂုံင်ဖြုံကျာသ်ီထေုင်လြှာ်း လီစွံင်း ထေံလိ ကွပြယ်ီ ဆာဇူမုင်ဝါဒ်ါးငါ။

(ဆ) မိမိတို့၏ ရေးဟောင်း အမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်ရှိသည်။

(ဇ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်သော လူဦးရေ ရှိပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စု ဥပဒေပြု ရေးတွင် မိမိတို့ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

(ဈ) ပုဒ်မခွဲ (ဇ) အရ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စု ဥပဒေပြုရေးတွင် ကိုယ်စားလှယ် ပါဝင်ခွင့်ရရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးဖြစ်လျှင် ထိုတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စု အုပ်ချုပ်ရေးတွင် အဓိကအားဖြင့် ထိုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများရေးရာကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ခွင့်ပြုရမည်။

(ည) မိမိတို့ တိုင်းရင်းသားများ၏ သမိုင်းဖြစ်စဉ်များကို ထုတ်ဖော်ခွင့်နှင့် အမွေအနှစ်များကို ဥပဒေနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခွင့်ရှိရမည်။

ရီးကုံင်း (၄)

စိုသီ (ဂန်ကြီး) မြုံယွီရိဂူရှာံးလိုံစွုံင်းရေပြည်ထောင်စုစိုသီ(ဂန်ကြီး) ယေက်ျီးဂုံင်စွုံင်း

၅။ မြုံဖြုံပြီဏဇာံစိုပြီထေုင်တာံးဂူမြုံရုံဝါပြုံလာ မိုလာစွုံင်း ယွီရိမြုံ စိမံကိန်း ယွီရိမြုံ ၊ ဖြုံဖြာံဘိုဖြာံစွုင်း ယွီရိမြုံ ၊ မီချာဏားခွါ မီချာထံယ် ပြာ ယွီပြီယွီဖြေ ဂူဒို ယွီရိစွုံင်းမြုံထေုင် ယွီရိရာံးငိုဘျား ညာစိမံကိန်း ယွီရိစွုံင်း ထေုင်လြားသံားရှိတံားဂူ မြုံဝါတာံးဆူပြီဏာ ဇာံစိုပြီထေုင်လြား ဗျီလုံင်စွုံင်းဖြုံဖြုံလီကုင်းထြာံ ဆုင်းကျီမိုကျီဟီး ဂွါဂြွင်ယွီရိဝါးငါ။

၆။ မြုံကွဲ့သမ္မတ (နိုင်ငံတော်သမ္မတ) ညာ ပြီဏဇာံစိုပြီဘြီယေ့ ယွီရိစိုးမြုံထေုင်လြားဖြုံဖြုံယွီရိဘာလာနာ ပြီဏဇာံစိုပြီဘြီယေ့ ယွီရိဂူ (ဂန်ကြီးဌာန) လြားညာပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ညီးလုံင် ဂူဟီးလိုဖြုံရှာံး ဝါးငါ။

၇။ မြုံကွဲ့သမ္မတ (နိုင်ငံတော်သမ္မတ) ညာ

(က) မြုံဖြုံပြီဏဇာ ံစိုပြီဘြီယေ့မြုံကွဲ့စိုသီ (ပြည်ထောင်စု ဂန်ကြီး)ဖြွတ်လာနာ ယေက်ျီးဂုံင်နားမာ လွတ်တော်စို ပြုံရုံဝါစျိုးငါခေုငို၊ လွှတ်တော်စိုပြုံ မငါဆူ ငါခေုငို ၊ ဂူလို လီစွုံင်းရီးကျီလီစွုံင်း ပုဒ်မ၂၃၂ ၊ ပုဒ်မခုံင်(က) ဝါသံား ကျဒ်ါးမာ ယွီရိဒါစွုံင်းစျီးဘိုလား မားရေဗျီလုံင်ဒ်ါးမာ စိုဇာံလြားဆုင် ဂူဟီးရီးကျီရူမြုံလြား စျီးဘိုဟီး ပြည် ထောင်စုလွှတ်တော်ဝါ ထံယ်က်ျီးဂုံင်ဟီး ညီးလုံင်ဗျီ စွုံင်းဂူဝါးငါ။

အခန်း (၄)

ဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးခန့်အပ်ခြင်း

၅။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ဒေသအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ စီမံကိန်းကြီးများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက စီမံကိန်းအကြောင်းအရာများကို သက်ဆိုင်ရာ ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအား ပြည့်စုံတိကျစွာ ကြိုတင်ချပြ အသိပေး၍ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၆။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ကိစ္စရပ်များကို အလေးထားဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။

၇။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်-

(က) ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများရေးရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၂၊ ပုဒ်မခွဲ(က)ပါ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်နှင့် ပြည့်စုံသော သင့်လျော်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်၍ ယင်း၏ အမည်စာရင်း ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းလျက် သဘောတူညီချက် ရယူရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စု စိုသီ (ဂန်ကြီး) ဖြွတ်လီနာ ယေဂုံင်နားမာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ညီး လုံင်မဝါညာ ဂိုလီစိုပြုံမြိုးဆား စျဲထေံဂို ချူမြူရီးပြို့လျား ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဝါ စျဲထေံ ကာထံယ်ကျိုးဂုံင်ဝါဒိုးငါ။

(ဂ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဝါစိုး ညီးလုံင်ဗိုဒူရူမုင်လီထေံဂိုမာ လျား ပြည်ထောင်စု စိုသီ (ဂန်ကြီး) ကျိုးဂုံင်ပဂီး ယေမြာကျို ဝါးငါ။

၈။ ပြည်ထောင်စု စိုသီ (ဂန်ကြီး) ညာမြုံကွဲ့ သမ္မတလျား ယေမြာ ယေရူဂုံင်ဝါးငါ။ ပြည်ထောင်စု စိုသီ (ဂန်ကြီး) ယွံ့ရီပြညီညာ မြုံကွဲ့သမ္မတ ယွံ့ရီပြညီရေ ထေံလိဖြွတ်ဝါးငါ။

(ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် မရရှိပါက ယင်းပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

(ဂ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် ရရှိပြီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

၈။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ရီးကုံင်း (၅)

စိုသီ(ဂန်ကြီး)မြို့ပ္ယီရီဂူယေမြာမြို့ရေ ယ္ဂီရီဝါဒါမြို့ထေင်

၉။ စိုသီ (ဂန်ကြီး) မြို့ယ္ဂီရီဂူ ယေမြာမြို့ရေ ယ္ဂီရီဝါဒါမြို့ ထေင်ညာ ကားခွါမာထေင်ထေံလိင်ါ။

(က) ထေလီလံီစွှ်င်းနုဝါသာံကျဒါးမာ ယ္ဂီရိမြို့စွှ်င်းထေင်လြား‌ရီးမာ၊ ဒိုလာနာ ယ္ဂီရိဖြတ်လာနားမာ မြို့ယ္ဂီရီစွှ်င်း ထေင်လြား မားရုံင်စိုး ရူစွှ်င်း။

(ခ) လိုံဂူလံီစွှ်င်းနီးကျိုလံီရေ ထေလံီစွှ်င်းဝါသာံကျဒါးမာ ပြီဂျာဇာစိုပြီ ထေင်ဘြီယေ့ မုင်စွှ်င်းဝါစွှ်င်းထေင်လြား လံီစွှ်င်းရေထေံလိမို လုံင်လုံင်လီမုင်စွှ်င်း ခါဖြေဝါစွှ်င်းလြား ထေံဖြာကာံဖြာကွပြီဂုံင်စွှ်င်း။

(ဂ) ပြီဂျာဇံစိုပြီထေင် ဘျာခုံင် ၊ ထိုံယေ့ ၊ နူ့ညီခုင်းညီး ၊ ယ္ဂီရိပိုစွှ်င်း ရေ မြို့ဖိုလံီဖိုံလံီစွှ်င်းထေင်လြား ခဘာရူကွပြီဂုံင် နားမာရေ မြို့လာ မိုလာနားမာယ္ဂီရိဂုံင်စွှ်င်း၊အခကွိမြို့ဖိ ပြာညီဖြတ်ဖြိုကိုးလာထေင် ရေမြို့ဖိဂုံင်ဖြိုကျာံသီထေင် ဂုါလိုံဂုါရူ ံမီးသူစွှ်င်းရေ ခဘာရူကွပြီ နားမာယ္ဂီရိဂုံင်စွှ်င်း။

အခန်း (၅)
ဝန်ကြီးဌာန၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၉။ ဝန်ကြီးဌာန၏တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

(က) ဤဥပဒေပါရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက်မူဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း၊

(ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဤဥပဒေပါတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးများကို ဥပဒေနှင့် အညီအပြည့်အဝရရှိခံစားနိုင်ရေးအတွက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း၊

(ဂ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းတို့ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သမိုင်းနှင့် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်တို့ကို စူးစမ်းရှာဖွေဖော်ထုတ်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဃ) မြုံဖြိုပြည်ကြာဇာံထေုင် ထေံဖိုစိုထေံဖိုထေံလိ ပိုးလြည်ခိုစွှင်း ၊ ညီးကွီ ဖြုံဂါကုင်လြည်ခိုစွှင်း ၊ ထေံဖို စိုထေံဖို သိုးဖြာဂိုဖြာစွှင်း ပြုံလာမိုလာ နာယွီရီဂုံင်စွှင်း။

(င) ပြုံလာမိုလာစွှင်း နီးဒါးမာ ပြည်ကြာဇာံစိုပြည်ထေုင် စိုယွီဇေမြို ပြည်ညီ ပြုံလာမိုလာဒူ ၊ ထိုဃေံဆုင်းညီး ၊ နာဖျာံမဖြိုကိုခွိ တာံးဆာစွှင်း ၊ ဖြိုဖြာံဘိုဖြာံယွီရီမြုံစွှင်းရေ ဂျိုလာဖြာဂူနှါထူ ဂုံင်စွှင်း ယွီရီမြုံ ထေုင်လြှားခွှင်ဖြွားတာပိုး ပြုံလာမိုလာနာ ယွီရီဂုံင်းစွှင်း။

(စ) မြုံဖြိုပြည်ကြာဇာံစိုပြည် ထေံပြည်ရေ ထေံပြည် မငါခေ ပြည်ကြာဇာံ စိုပြည် စို စိုပြည်လြှား ငါခေုငို ၊ နီးဘျုဟာလြွှီစွှင်း ဘျာမားစျာ ခုံင်လြှားငါခေုငိုစွှာဝါလီခွေလီဗျာလီနာ မဖြိုကျိုကျို စျီးစုံင် ညီးကွုံယ်းမာ ဘျာခုံင် ၊ ထိုဃေံ ယွီရီဗျိုစွှင်း ဟာလြွှီစွှင်း ဘျာမားစျာခုံင်ထေုင်ရေ ဖြုံဖါလ်ီဖိလ်ီစွှင်းထေုင်လြှားရှာံရှာံ လီယွီရီစွှင်း။

(ဆ) မြုံဖြိုပြည်ကြာ မုင်စွှင်းဝါစွှင်းဘြွှီဃေ့ လ်ီစွှင်းရေထေံလိဖြုံဖြို မုင်လီနာ ကာံဖြာထာဖြာဂုံင်စွှင်း။

(ဇ) မြုံဖြိုပြည်ကြာဇာံစိုပြည်စိုစိုပြည် မငါခေ ပြည်ကြာဇာံစိုပြည်ထေုင် ညေံကူးစျဝါ ဖြွတ်လာံးမာ ဗီးလြစိုမြုံစွှင်း ထေုင်လြှား သာံးကျုဂွါဂြွင်ဖုင်ရှာံဂုံင်စွှင်း။

(ဃ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ချစ်ကြည် လေးစားရေးနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီရေးတို့ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(င) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နည်းပါးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုး များ၏ လူမှုဘဝမြင့်မားရေးအတွက် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊စီးပွားရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး စသည့် လုပ်ငန်းရပ်များ ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(စ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုး တစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုး သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအချင်းချင်းကိုလည်းကောင်း ၊ အခြားဘာသာ သာသနာကိုလည်းကောင်း ထိခိုက် နစ်နာမှု မရှိစေဘဲ မိမိ ချစ်ခင်မြတ်နိုးသည့် စကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာသာသနာ နှင့်ဓလေ့ထုံးတမ်းများကိုလွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက် ခြင်း၊

(ဆ) တိုင်းရင်းသားများ၏အခွင့်အရေးကို ဥပဒေနှင့်အညီ ထိရောက်စွာ အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊

(ဇ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအကြားဖြစ်ပွားသည့်အငြင်းပွားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းခြင်း၊

(ဈ) ပြံီကာဇာံစိုပြံီထေုင် ခြွင်ဖြွံားတာပိုးပြံုမိုလာနားမာ ယွံီရီဒူ
ယွံီရီမြံုထေုင်လြားမုံဖြာ ယွံီရီပြံီညီမြံုထေုင် ယွံီရီဂုံင်စွံင်း။

(ည) စိုနီးဇာံဖြွတ်ဒါံးမာ ပြံီကာစိုပြံီထေုင် ဘျာခုံင်၊ထိုံယေံ ၊
နူညီ ဆုင်းညီး ၊ ဗိုဒူဖိုမြံု ၊ ဖြံုဖါလံီဖိလံီစွံင်းထေုင်ဖိုမုံင်
လီဟာ့ဒါံး မာလြားမီးသူ၊ ဆာဇူကွပြိဂုံင်စွံင်းရေ ပြံုလာ
မိုလာနာ ယွံီရီဂုံင်စွင်း။

(ဋ) ထေလံီစွင်းဝါကျဒါံးမာ လံီဖိပုင်းဒူစွင်းဝါစို ၊ သံာံရှီဒါံးမာ
ဂြံုကွံာ ယွံီရီဂူ (အစိုးရဌာန) ဂြံုကွံာလိုဖြုစွံင်းရေ ဂွါဂြွင်
ယွံီရီဂုံင်စွင်း။

(ဌ) ပြည်ထောင်စုဂြံုကွာံ လိုဖြုဝါစိုး ငါခေုငို ၊ လံီစွံင်းထေံ
စွံင်းစွံင်းဝါစိုး ငါခေုငို ၊ ယေဂုံင်လားမာပြံီကာဇာံစိုပြံီ
မုင်စွံင်း ဝါစွံင်းဘြွီယေ့ယွံီရီ မြံုထေုင်လြား ယွံီရီဂုံင်စွံင်း။

၁၀။ စိုသီဂန်ကြီး မြံုယွံီရီဂူညာ စာဒါံးမာ ပြံီကာဇာံစိုပြံီ မုင်စွံင်း ဝါစွံင်း ဘြွီယေ့ ယေမြာယွံီရီဖြုအရှထေုင်လြား ပြည်ထောင်စု ဂြံုကွာံ လိုဖြု ညီးလုံင်ဝါစိုး လိုဖြု ရှာံးလိုဂုံင်ဝါးငါ။

(ဈ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေမည့် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ည) လူနည်းစုဖြစ်သော၊ ကွယ်ပျောက်လုနီးပါး ဖြစ်နေသော တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းတို့ကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဋ) ဤဥပဒေပါကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဌ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကဖြစ်စေ၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ် အရဖြစ်စေ ပေးအပ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၁၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည်လိုအပ်သည့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၁။ စိုသီဂန်ကြီး မြံုယွံ်ီရီဂူညာ ယြံ်ီကာဇာ့ထေင်မုင်စျှံင်းဝါစျှံင်း ဘြွိဃေ့ ယွံ်ီရီမြံုထေင်လြား သီဆုံင်ဆုံင်လံီ ယွံ်ီရီပွါးလီနားမာ ယွံ်ီစျိုံးလာံး ငိုဘျားညာကော်မတီရေယွံ်ီရီဖြု ထေင်လြားသာံး ရွံီဒါ်းမာနီးဘျ ပြည့်ထောင်စုစိုသီဂန်ကြီး မြံုယွံ်ီရီဂူထေင်ရေဂွါဂွင်ဂုံင်ဟီး ယွံ်ီရီလိုဖြံုရှာံးဇူ ဝါဒ်ႏငါ။ ယွံ်ီရီလိုံဇူရှာံးဇူယံးငိုဘျားညာ ယွံ်ီရီမြံု ဃေခေထေင် ထေလိစျိုး ဘိုဃေမြာ ကျိဝါးငါ။

၁၂။ မြံုဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဝါဂြံုမြံု (ပြည်နယ်) စိုသီ ဂန်ကြီးမြံုယွံ်ီရီဂူညာ ရီးလြဖြာံးစုင်ကါးခွာဝါ စာဒါ်းမာ သာံးရွံီဒါ်းယြံ်ီ ယြံ်ီကာဇာံ စိုယြံ်ီဘြွိဃေ့ ယွံ်ီရီဃေမြာ လိုံဖြုထေင်လြား သာံးရွံီဒါ်းမာ မြံုဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဂါဂြံုမြံု (ပြည်နယ်) ဂြံုကွာဆူ ညီးလုံင်ဇူဟီး လိုံဖြုရှာံးယွံ်ီရီဝါးငါ။

၁၃။ မြံုဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဂါဂြံုမြံု (ပြည်နယ်) စိုသီ ဂန်ကြီးမြံုယွံ်ီရီဂူညာသာံးရွံီဒါ်းမာယြံ်ီကာဇာံ ဘြွိဃေ့ယွံ်ီရီမြံုထေင် လြား ရီးမာဒိုလာနာ ယွံ်ီရီပွါးလီနားမာ မြံုဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါ ခေ ဂါဂြံုမြံု (ပြည်နယ်) ဂြံုကွာံလိုံဖြုထေင် မွံူလာဖူ ယွံ်ီဖူ စျိုးဘို ထိုဃေံလြား ထေံခို့ထေံခို့ ဘိုံဂွံူစျိုးဘိုဝါးငါ။

၁၁။ ဝန်ကြီးဌာနသည် တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရပ်များကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်ပါက ကော်မတီနှင့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များကို သက်ဆိုင်ရာအခြားပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများနှင့်ညှိနှိုင်း၍ဖွဲ့စည်းနိုင်ပြီးယင်းတို့ကိုဖွဲ့စည်းပါက လုပ်ငန်းတာဝန်များကို တစ်ပါတည်းသတ်မှတ်ပေးရမည်။

၁၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနသည် ယင်း၏ လက်အောက်တွင် လိုအပ်သည့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရပ်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် နှစ်စဉ် ထည့်သွင်း ရေးဆွဲရမည်။

ရီးကံ့င်း (၆)
မြုံ့ဖြို့ယ်သီကဏဇာံထေင်မုင်စွံ့င်းဝါစွံ့င်းဘြီ့ယေ့ကာံဖြာထာဖြာကွယ်ဃိုံ့င်စွံ့င်း

၁၄။ ယ်သီကဏဇာံစိုယ်သီထေင် ညာစီုးစုင့်စိုယ်သီထေင်ဘြီ့ယေ့ မုင်စွံ့င်းဝါစွံ့င်း ထေင်ဗျာလီဆူလီလာံးညာ ကာံဖြာထာဖြာကွ ယ်ဃိုံ့င်စွံ့င်း မုင်လီ နားမာသာံးရှိဒ်ါးမြုံ့ဆာဒီ(တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ့ဂါဂြုံ့မြုံ့(ပြည်နယ်) ဂြုံ့ကွာံလိုဖြုံ့ဝါဘျာဖူမိုးဃိုံ့င်ဝါဒ်ါးငါ။

၁၅။ သာံးရှိဒ်ါးမာ မြုံ့ဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ့ ဝါဂြုံ့မြုံ့ (ပြည်နယ်) ဂြုံ့ကွာံလိုဖြုံ့ထေင်ညာ ပုဒ်မ (၁၄) ထေံလီ ဘျာဖူမိုး ဃိုံ့င်လား မာလြား လြဒ်ါဇူမုင်လီထြာယ်သီကဏာဇာံစိုယ်သီထေင်မုင်စွံ့င်း ဝါစွံ့င်းဘြီ့ယေ့ ဗျာလီဆူလီဒူ မဖြိုနာစာဒ်ါးမာ ကာံဖြာ ထာဖြာ ကွယ်သီစွ့င်း ထေင်လြား ကွယ်ဃိုံ့င်နားမာ။

(က) သာံးရှိဒ်ါးမာမြုံ့ဆာဒီ(တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ့ ဂါဂြုံ့မြုံ့ (ပြည်နယ်) ယ်သီကဏဇာံဘြီ့ယေ့ ယ်သွီရိယေမြာဆူစိုသီ ဂန်ကြီး လြားယေဃိုံ့င်ဝါးငါ။

(ခ) ပုဒ်မခံုင်(က) ထေံလီ ယ်သွီရိယေကျီး ဃိုံ့င်မဘာလာညာ ဖီးဖြိုယ်းမာ မြုံ့ဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး)မငါခေ့ ဝါဂြုံ့မြုံ့ (ပြည်နယ်)ဂြုံ့ကွာံစိုသီဂန်ကြီး ထေံဇိုဇိုလြား ယ်သွီရိယေ ဃိုံ့င်ဝါးငါ။

အခန်း (၆)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း

၁၄။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည်မိမိတို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးပါက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုရရှိနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ထံ တင်ပြနိုင်သည်။

၁၅။ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့သည်ပုဒ်မ ၁၄ အရတင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှု မရှိစေရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးရန်-

(က) သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ခြင်း မရှိပါက သင့်လျော်သည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

၁၆။ ပုဒ်မ(၁၅)ထေံလိ ယွိဳရီမြုံ ယေဂုံင်ခၢ်ဝါလီမာစိုသီဂန်ကြီးညာ

(က) ရှီးစုင့်လြား ယေဂုံင်လားမာ ယွိဳရီမြုံဝါရှျိုး ပြယ်ိဳကာဇာံ စိုပြယ်ိဳထေုင်မုင်စျှင်းဝါစျှင်း ဘြွိဳယေ့ ဆူလီဗျာလီစျှင်း ဖြိုမဖြို ပြယ်ွိဳရူညီဝါးငါ။

(ခ) ပုဒ်မခုံင် (က) ထေံလိ ပြယ်ွိဳရူညားတြာ ပြယ်ိဳကာဇာံ ဘြွိဳယေ့မုင်စျှင်း ဝါစျှင်းဘြွိဳယေ့ ဗျာလီဆူလီဒူပြယ်ွိဳညီ မိုယ်းညာ ကာံဖြာ ထာဖြာဂုံင် ဘာလာနားမာ သာံးရှိုးဒိုး မာမြုံဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဂါဂြုံမြုံ (ပြည်နယ်) ဂြုံကွာံလိုဖြုံမူံဖြာံညီးရှီးရူစျေး စျှင်းဝါရှျိုးငါခေခါသာံးရှိ ဒိုးမာမြုံဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဂါဂြုံမြုံ (ပြည် နယ်) ဝါဖြွားမာ စိုသီ ဂန်ကြီးယွိဳရီဂူ ဂြုံကွာံလိုဖြုံမြုံ ယွိဳရီဂူ၊ ဂြုံကွာံလိုဖြုံ အရှထေုင် ၊ ရှီးစုံင်ဂြုံကွာံမုင် မြုံဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ရှီးစုံင်ထေုင်ဂြုံ ကွာံတာံးမာမြုံဝါ ပိုပိုး မိုလိုဖြုံ (ဦးစီးအဖွဲ့) ထေုင်ရေ ယွိဳရျာံးမာလီစုင်ဂွါ ဂြွင်ယွိဳရီဝါးငါ။

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ (ခ) ထေံလိယွိဳရီဖှုံရာံးတြာ ပြည်ထောင်စု ရှီးစုင့် ဝါဖြွာံးမာနီးဘျစိုသီဂန်ကြီးမြုံယွိဳရီဂူထေုင် ၊ ဂြုံကွာံမြုံ ယွိဳရီဂူထေုင်၊ ဂြုံကွာံလိုဖြုံထေုင် သိုးဖြာရီ ဖြာစျှင်းစာ လားငိုဘျားညာ သာံးရှိဒိုးမာ မြုံဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဂါဂြုံမြုံ (ပြည်နယ်) ဂြုံကွာံလိုဖြုံဝါငါခေခါ၊ သာံးရှိဒိုးမာ မြုံဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေဂါဂြုံ မြုံဂြုံကွာံလိုဖြုံဝါရှျိုး ထေံစုင့်ပြည်ထောင်စု ပြယ်ိဳကာဇာံမုင် စျှင်းဝါစျှင်းဘြွိဳယေ့ယွိဳရီဂုံင်ဂူစိုသီဂန်ကြီးမြုံ ယွိဳရီဂူဝါငါခေ ဘျာဖှုမိုးဂုံင်ဝါးငါ။

၁၆။ ပုဒ်မ ၁၅ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည်-

(က) မိမိအား တာဝန်ပေးအပ်သော ကိစ္စရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်ခြင်း ရှိမရှိ စိစစ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ(က)အရ စိစစ်သည့်အခါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်ကြောင်း တွေ့ရှိပါက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့များနှင့်လိုအပ်သလို ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်း၍လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ(ခ)အရ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့သို့လည်းကောင်း၊သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှ တစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးဌာနသို့လည်းကောင်း တင်ပြရမည်။

၁၇။ မြံၢ်ဆၢဒီ(တိုင်းဒေသကြီး) မငါခ့ ဂံါငြံၢ်မြံၢ် (ပြည်နယ်) ငြံၢ်ကွၢံ လိၢ်ဖြံၢ်ညၢပုဒ်မ (၁၆) ပုဒ်မခံင် (၈) ထေံလိ ဘျၢဖူမိုးဂုံင်လၢံး မၢစ္ဍၢင်းဝါ ပြည်ထောင်စုရီးစုင့်ဖြိုစိုသီဂန်ကြီးမြံၢ်ယ်ွှီရိဂူ၊ ငြံၢ်ကွၢမြံၢ် ယ်ွှီရိဂူ၊ ငြံၢ်ကွၢံ လိၢ်ဖြံၢ်အမျၢံးထေုင်သိုး ဖြၢရီဖြၢယ်ွှီရိဖြၢစ္ဍၢံင်းယ်ွှီစုံၢး ငိုဘျၢးညၢ ပြည်ထောင်စု ငြံၢ်ကွၢံလိၢ်ဖြံၢ် ဝါ ဘျၢဖူမိုးဂုံင်ဝါးငါ။

၁၈။ စိုသီဂန်ကြီးမြံၢ်ယ်ွှီရိဂူညၢပုဒ်မ(၁၆)ပုဒ်မခံင်(၇) ထေံလိဘျၢဖူ မိုးဂုံင်လၢံးမၢံစ္ဍၢင်းဝါ ပြည်ထောင်စုရီးစုင့်ဖြို စိုသီဂန်ကြီးမြံၢ်ယ်ွှီရိဂူ ငြံၢ်ကွၢလိၢ်ဖြံၢ်မြံၢ်ယ်ွှီရိဂူ၊ ငြံၢ်ကွၢံလိၢ်ဖြံၢ်အမျၢံးထေုင်သိုးဖြၢရီဖြၢစ္ဍၢင်း ယ်ွှီစ္ဍၢး ငိုဘျၢးညၢံပြည်ထောင်စုငြံၢ်ကွၢံလိၢ်ဖြံၢ်ဝါဘျၢဖူမိုးဂုံင်ဝါးငါ။

၁၉။ ပုဒ်မ (၁၅) ထေံလိ ယေမြၢဂုံင်ခ်ါဝါးမၢ စိုသီဂန်ကြီးညၢစျီးစုံင် မြံၢ်ယ်ွှီရိစ္ဍၢံင်းဝါပြ်ယ်ွှီကဇၢံစိုပြ်ယ်ွှီထေုင်မုင်စ္ဍၢံင်းဝါစ္ဍၢံင်းဘြ်ွှီယေ့ထေုင် လြၢးကၢံ ဖြၢထၢဖြၢကွပြ်ယ်ိုဂုံင်ဘၢလၢ မဒါညၢမဘၢလၢစ္ဍၢံင်းထေုင် လြၢးဗျီလုံင်နၢ ဂူဒိုမၢးဂုံင်ဟီးမြံၢ်ဆၢဒီ(တိုင်းဒေသကြီး) မငါခ့ ဂံါငြံၢ်မြံၢ်ငြံၢ်ကွၢံလိၢ်ဖြံၢ် ဝါထံယ်ကျီးမိုးဂုံင်ဝါးငါ။

၁၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) အရ တင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စု အဆင့်ရှိဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း များ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၈။ ဝန်ကြီးဌာနသည်ပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ) အရ တင်ပြချက် နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရ ဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၉။ ပုဒ်မ ၁၅ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည် မိမိဆောင်ရွက်ရသောကိစ္စတွင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့် အရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါက အကျိုး အကြောင်းပြည့်စုံစွာဖော်ပြ၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၂၀။ မြိဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဂါဂြံုမြံု (ပြည်နယ်အစိုးရ) ဂြံုကွာံလို်ဖြုညာ ပုဒ်မ(၁၉) ထေံလိကျ်ိုးမိုးဂုံင်လာံးမာယွ်ီရိမြံုလြား ပြည်ထောင်စု ရီးစုင့်ဝါ ယွ်ီရိဂုံင်ဝါးယြ်ီယွ်ီရိမြံုငိုဗီ တွေံးညီမို်ယ်းညာ ယွ်ီစွံား မာလီစုင် ယွ်ီရိဂုံင်နားမာ ပြည်ထောင်စုဂြံုကွာံလို်ဖြုဝါကျ်ိုးမိုး ဂုံင်ဝါးငါ။

၂၁။ (က) ပြည်ထောင်စုဂြံုကွာံလို်ဖြုညာ ပုဒ်မ(၂၀) ထေံလိယေဂုံင် လာံးမာလြားယွ်ီစွံားမာလီစုင်ယွ်ီရိနားမာပြည်ထောင်စုစိုသီ ဂန်ကြီးလြားယေကျ်ိုးဂုံင်ဝါးငါ။

(ခ) ပြည်ထောင်စုစိုသီဂန်ကြီးညာ ပုဒ်မခုံင် (က) ထေံလိယေ ဂုံင်လာံးမာယြ်ီကာဇာံစိုယြ်ီ ထေုင်မုင်စွံင်းဝါစွံင်းဘြ်ီယေ့ဆူလီ ဗျာလီခွေလီစွံင်းထေုင် လြားကာံဖြာထာဖြာကွယြ်ီဂုံင်ဘာ ဘာလာနားမာပြည်ထောင်စု ဂြံုကွာံလို်ဖြုညီးလုံင်ဝါစျုံး ငါခေုခါ ၊ ပြည်ထောင်စုရီးစုင့်ဝါတြာံးမာသာံရှိုးဒါး စိုသီဂန်ကြီး မြံုယွ်ီရိဂူ ၊ ဂြံုကွာံလို်ဖြု ၊ ဂြံုကွာံလို်ဖြုမြံုယွ်ီရိဂူထေုင်ရေ သာံးလို်ဂွါဂြွင်ဟီးငါခေုခါမြံုယွ်ီရိဝါးငါ။

၂၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၁၉ အရ တင်ပြသောကိစ္စမှာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည့်ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၂၁။ (က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၂၀ အရ တင်ပြချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပုဒ်မခွဲ(က)အရ တာဝန်ပေးအပ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးသည့် ကိစ္စတွင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်း၍ လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

ရီးကုံင်း (၇)
ကာံချိစွှံင်းထေုင်

၂၂။ အမာငါခေ ထေလ်ိီစွှံင်းဝါသာံးကျဒ်ါးမာမြံုဖြိုယ်ြီဏာဇာံစိုယ်ြီ မုင်စွှင်း ဘြိ္ခယေ့ဘြိ္ခယေ့ထေုင်လြား သီဆုံင်ယ်းမာရီးစွှံင်းမဖြိုဖြို ကာံခြိ ကာချိ ယ်ိ္ခရီဝါမဒါ။

၂၃။ အမာခေထေလ်ိီစွှင်း ဝါသာံးကျဒ်ါးမာ ဇူဒိုမားဂုံင်စွှံင်း ထေုင်လြား မြံုကွဲ့ ယ်ိ္ခရီမြံုစွှံင်းဝါ ပါလုင်းယ်ိ္ခရီဖြာံဝါမဒါ။

၂၄။ အမာခေမြံုဖြိုယ်ြီဏာဇာံ ထေံဖိုစိုံထေံဖို ထေံမာစိုံထေံမာ ညီးဖိုးလြ ခိုနာ စော်ခုင်းဖြိုနာ ၊ ညီးမဂိုးလြခိုနာ ၊ ထေံယ်ြီယ်ြီလြားမုံဖြာံဖြွတ် လာနာ မငါခေ ဖြွတ်လာနားမာ စွှံင်းဖြွာံးယ်ြီယ်ိ္ခရီမြံုလြားယ်ိ္ခရီဝါမဒါ။

ရီးကုံင်း (၈)
စွှိုးဂုံင်စွှံင်း

၂၅။ အမာခေပုဒ်မ(၂၂)ဝါသာံးကျဒ်ါးမာကာံချိစွှံင်းလြား စိုးလီဗျာလီ နာယ်ိ္ခရီဆူငိုဗီစွှိုးဂုံင်ခ်ါဝါလီဆူညာဂိုလီထေံဖိုလြားထေံခို့ထံယ်ယြာ မမျာံယ်ြီ ထိုံဟီဝါငါခေငို။ ဖူဖြထေံရှာံးထံယ်ယြာမမျာံယ်ြီဖူငါခေငို၊ ညေံစွှံင်းဝိုးထံယ်းငါခေငို စွှိုးဂုံင်ဝါးငါ။

အခန်း (၇)
တားမြစ်ချက်များ

၂၂။ မည်သူမျှ ဤဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့်ရပိုင်ခွင့်များကို ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း မပြုရ။

၂၃။ မည်သူမျှဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို နိုင်ငံရေးကိစ္စအလို့ငှာ အလွဲသုံးစား မပြုလုပ်ရ။

၂၄။ မည်သူမျှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအချင်းချင်း မုန်းတီးခြင်း၊ ရန်မူခြင်း၊ စိတ်ဝမ်းကွဲခြင်း တစ်မျိုးမျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေရန် ရည်ရွယ်သော သို့မဟုတ် ပေါ်ပေါက်လာရန် အကြောင်းရှိသော အပြုအမူများကို မပြုလုပ်ရ။

အခန်း (၈)
ပြစ်ဒဏ်များ

၂၅။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၂ ပါတားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၆။ အမာငါခေ့ပုဒ်မ (၂၃) ဝါသာံးကျဒ်ါးမာ ကာံခြိစ္ဆုံင်းလြား စိုးလီ ဗျာလီ နာယ္ဂိရိဆူငိုဗီစ္ဂျိးဂုံင်ခ်ါဝါလီဆူညာဂိုထေံဖိုလြား ထေံခို့ထံယ် ယြာမမျာယြိုဒ်ထိုံဟီခူဝါ ငါခေ့ငို ဖူဖြထေံရှားထံယ်ယြာ မမျာံယြိုဖူငါ ခေ့ငို ညေံစ္ဆုံင်းဝိုးထံယ်းငါခေ့ငို စ္ဂျိးဂုံင်ဝါးငါ။

၂၇။ အမာငါခေ့ ပုဒ်မ (၂၄) ဝါသာံးကျဒ်ါးမာကာံခြိစ္ဆုံင်းလြားစိုးလီ ဗျာလီနာယ္ဂိရိဆူငိုဗီစ္ဂျိးဂုံင်ခ်ါဝါလီဆူညာ ဂိုထေံဖိုလြားညေံခို့ထယ် ယြာံ မမျာံယြိုဒ်ထိုံဟီခူံဝါငါခေ့ငို ၊ ဖူဖြညေံရှားထံယ်ယြာ မမျာံယြို ဖူဖြ ငါခေ့ငို ညေံစ္ဆုံင်းဝိုးထံယ်းငါခေ့ငိုစ္ဂျိးဂုံင်ဝါးငါ။

ရီးကုံင်း (၉)
ယြိုမီကျိုးလီ

၂၈။ ပြည်ထောင်စုစိုသီဂန်ကြီးညာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဂွါဂွင်ခ်ဆာ လြာဂူဝါငါခေ့ငို၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် မငါခေ့အမျိုးသားလွှတ်တော် ဂွါဂွင် ခ်ဆာလြာဂူဝါငါခေ့ငို ၊ မြုံကွဲ့ မငါခေ့ ပါရှုစိုဇာံအမျာံးသာံးရှို ဒ်ါးယြို မြုံဖြို ယြိုဏာဇာံစိုယြိုဘွိယေ့ဖွတ်ဖြိုတာံးထေုင်လြားရီးစုင်းပြာ ညီတွေံးညီဟီး ကျိုးဂုံင်မားဂုံင်ဝါးငါ။

၂၆။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၃ ပါတားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၇။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၄ ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်နှစ်သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အခန်း (၉)
အထွေထွေ

၂၈။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော် သို့မဟုတ် အများပြည်သူတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရေးကြီးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဆိုင်ရာ အခြေအနေကို အခါအားလျော်စွာ တင်ပြရမည်။

၂၉။ ပြည်တောင်စုစိုသီဂန်ကြီးညာပုဒ်မ(၉)သာံးကျဒ်ါးမာမြံု ယံွီရီယေရေ ယံွီရီဝါဒ်ါးယံြီ ယံွီရီမြံုထေုင်လြား ယံွီရီရာံးတြော ယံွီစ္မြား ညာသာံးကျဒ်ါးမာ မြံုဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဂံါဂြံုမြံု (ပြည်နယ်)စိုသီဂန်ကြီးလြား ယေဘြွီဂုံင်ယေကျံီးဂုံင်ဝါးဒ်ါးငါ။

၃၀။ စိုသီဂန်ကြီးမြံုယံွီရီဂူညာထေလံီစ္မြုင်းထေံလီလိုံဇူလားမာ ကော်မီရေ မြံုယံွီရီလိုံဖြုထေုင် ရုံးယံွီရီမြံုထေုင်လြား ယံွီရီဂုံင်ဝါးငါ။ ယံွီဂူလီဖူဖြ ထေုင်ယေမြောဂူခ်ါဝါးငါ။

၃၁။ ထေလံီစ္မြုင်း ဝါသာံးကျဒ်ါးမာ စွီးဖြိမြံုစ္မြုင်းထေုင်လြား ရဲ ယံွီရီမြံုစ္မြုင်း (ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်) ငါဗီစျီးဇူဝါးငါ။

၃၂။ မြံုဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဝါဂြံုမြံု (ပြည်နယ်) ဂြံုကွာံ လိုံဖြုညာထေလံီစ္မြုင်းဝါသာံးကျဒ်ါးမာ ယြံီဏဇာံထေုင်မုင်စ္မြုင်းဝါစ္မြုင်း ဘြွီယေ့မြံုထေံယြံီယြံီလြားယံွီရီနားမာ စျီးစုင့်ဂြံုကွာံလိုံဖြုဝါ သာံးရှိ ကျဒ်ါးမာ ယြံီဏဇာံစိုယြံီမုင်စ္မြုင်းဝါစ္မြုင်းဘြွီယေ့ယံွီရီဂုံင်စိုသီဂန်ကြီး ယေဂုံင် ယံွီရီကျံီဝါငါး။ မြံုဖြိုယြံီဏဇာံ စိုသီဂန်ကြီး မဖြိုယြံီမြံုဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မခါခေ ဂံါဂြံုမြံု (ပြည်နယ်) စိုသီဂန်ကြီး ဒ်ါမာ ဝါစျိုးယေကျံီးဂုံင်ယ်းမာစိုသီဂန်ကြီးလြားယံွီရီကျံီဝါးငါ။

၃၃။ ထေလံီစ္မြုင်းသာံးကျဒ်ါးမာ စျိုံ့ချာဂြုထေံယြံီယြံီဝါစျိုးမာစွီစ္မြုင်းဘျာ လြခိုံယ်းတြော ဂန်ကြီးမြံုယံွီရီဂူဝါကုင်းတြာံညံီးလုံင်ဇူဝါးငါ။

၂၉။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပုဒ်မ ၉ ပါ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအား တာဝန်ခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၃၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသော ကော်မတီနှင့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ၏ ရုံးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ကုန်ကျစရိတ်များကိုလည်း ကျခံရမည်။

၃၁။ ဤဥပဒေပါပြစ်မှုများကို ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြစ်မှုများအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

၃၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ဤဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ရန် မိမိတို့အစိုးရအဖွဲ့၏ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ ဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ် ဆောင်ရွက်စေရမည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ ဝန်ကြီးမရှိသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များတွင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က တာဝန်ပေးအပ်သည့် ဝန်ကြီးအား ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၃၃။ ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် တရားစွဲဆိုရာတွင် ဝန်ကြီးဌာန၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရမည်။

၃၄။ ထေလီစျွင်းခူဝါသာံးကျဒါးမာဇူဒိုမားဂုံင်စျွင်းထေုင်လြားရီးမာဒို လာနာယ်ွှီရီရာံးတြာ

(က) စိုသီဂန်ကြီးမြို့ယ်ွှီရီဂူညာစျွင်းလီစျွင်း၊ လီဖိစျွင်းရေ ကါယ်ြ ဖြိုစျွင်းထေုင်လြား ၊ ပြည်ထောင်စု ဂြို့ကွာံလိုဖြို့ထေုင်ညီး လုံင်ဝါစိုးဇူဒိုမားဂုံင်ဝါဒါးငါ။

(ခ) စိုသီဂန်ကြီးမြို့ယ်ွှီရီဂူညာ ဘျာဖှူခုံင်ဆုင်းဒူထိုဲယေံ ၊ ဘျာဖှူ ခုံင်၊ဖြာဂူမိုးဂုံင်စျွင်းရေယ်ွှီရီစျွင်းထေုင်လြားဇူဒိုမိုးဂုံင်ဒါးငါ။

(ဂ) မြို့ဆာဒီ (တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဂါဂြို့မြို့ပြည်နယ် ဂြို့ကွာံလိုဖြို့ညာ ဘျာဖှူခုံင် ဆုင်းဒူထိုဲယေံ ၊ ဘျာဖှူခုံင် ၊ ဖြာဂူမိုးဂုံင်စျွင်းရေ ယ်ွှီရီစျွင်း ထေုင်လြားဇူဒိုမာဂုံင်းဒါးငါ။

(ဃ) မြို့ဆာဒီ(တိုင်းဒေသကြီး) မငါခေ ဂါဂြို့မြို့ (ပြည်နယ်) စိုသီဂန်ကြီး မြို့ယ်ွှီရီဂူညာ သာံးရှိကျဒါးမာ မြို့ဆာဒီ (တိုင်း ဒေသကြီး) မငါခေ ဂါဂြို့မြို့ (ပြည်နယ်) ဂြို့ကွာံလို ဖြို့ထေုင်ညီးလုံင်ဝါစိုး ဘျာဖှူခုံင်ဆုင်းဒူ ထိုဲယေံ ၊ ဘျာဖှူ ခုံင် ၊ ဖြာဂူမိုးဂုံင်စျွင်းရေ ယ်ွှီရီစျွင်းထေုင်လြား ဇူဒူဒိုမား ဂုံင်ဒါးငါ။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာမြို့ကွဲ့လိုဲဇူရီးကျီသုင်လီစျွင်းထေံ လိင့်ါလြမာဒူဘိုသိုဲယ်းငါ။

ပုံ/သိန်းစိန်
နိုင်ငံတော်သမ္မတ
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာမြို့ကွဲ့

၃၄။ ဤဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင်–

(က) ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ခ) ဝန်ကြီးဌာနသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံ) သိန်းစိန်
နိုင်ငံတော်သမ္မတ
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန
တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဦးစီးဌာန၊
တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်
စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအသင်းအဖွဲ့မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ(မြန်မာအက္ခရာ)
လီဆူစာပေနှင့်ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုတို့မှ ပူးပေါင်းဘာသာပြန်၍
တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဦးစီးဌာနမှ အခမဲ့ထုတ်ဝေသည်။